

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Uudella lailla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa korvattaisiin voimassa oleva hallintolainkäyttölaki (586/1996). Ehdotuksen laatimisessa on otettu huomioon hallintolainkäyttölain soveltamisesta saadut käytännön kokemukset ja muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja muut uudistustarpeet.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman (2015) mukaan oikeusprosesseja nopeutetaan ja mahdollistetaan tuomioistuinten keskittyminen ydintehtäviin. Lyhennetään tuomioistuinten käsittelyaikoja muun muassa kehittämällä korkein hallinto-oikeus aidoksi ennakkoratkaisutuomioistuimeksi.

Tausta

Oikeusministeriön asettama prosessityöryhmä laati ehdotuksen laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (OMML 4/2011). Nyt lausunolle lähetettävä esitysluonnos perustuu tähän mietintöön ja siitä annettuihin lausuntoihin.

Tavoitteet

Laissa säädettäisiin hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä nykyistä täsmällisemmin ja informatiivisemmin. Esityksessä otetaan huomioon muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja muut uudistustarpeet.

Vastausohjeet vastaanottajille

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnonantaja pyydetään erityisesti lausumaan luonnoksessa esitetyistä keskeisistä ehdotuksista.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet >

Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle **viimeistään tiistaina 13.6.2017**.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopalvelu.fi:n käytöstä voit pyytää palvelun ylläpidosta osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lisätietoja asiasta antavat (s-postiosoitteet etunimi.sukunimi@om.fi):

Manner, Arja, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö, lainvalmisteluosasto, p. 02951 50450

Attila, Eeva, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö, lainvalmisteluosasto, p. 02951 50328

Koivuluoma, Anu, erityisasiantuntija, oikeusministeriö, lainvalmisteluosasto, p. 02951 50228

Linkit

<http://valtioneuvosto.fi/hanke?selectedProjectId=14004> - Linkki valtioneuvoston hankkeet - sivulle.

Liitteet:

[HE_laki_oikeudenkäynnistä_hallintoasioissa_luonnos.pdf](#) - HE luonnos; laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa

[HE_HOL_LIITELAIT_rinnakkaistekstit_luonnos.pdf](#) - Liitelait

[HOL_prop_huvudsakliga_innehåll_sv.pdf](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll

[HOL_lagen_sv.pdf](#) - Lag om rättegång i förvaltningsärenden

Jakelu:

Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Finanssivalvonta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin käräjäoikeus

Helsingin oikeusaputoimisto
Hämeen ELY-keskus
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto
Joensuun kaupunki
Julkiset Oikeusavustajat ry
Juridista Föreningen i Finland rf.
Jyväskylän kaupunki
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kansaneläkelaitos, Kela
Keski-Suomen ELY-keskus
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Kutsunta-asiain keskuslautakunta
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikennevirasto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan oikeusaputoimisto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maaseutuvirasto
Markkinaoikeus
Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry
Muuramen kunta
Oikeudenkäyntiavustajalautakunta
Oikeusministeriö, HAIPA-hanketoimisto
Oikeuspoliittinen yhdistys Demla ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opintotuen muutoksenhakulautakunta
Oulun käräjäoikeus
Oulun oikeusaputoimisto
Pakolaisneuvonta ry
Patentti- ja rekisterihallitus
Pelastakaa Lapset ry
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan käräjäoikeus
Pirkanmaan oikeusaputoimisto
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon oikeusaputoimisto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen käräjäoikeus
Rakennusteollisuus RT ry
RAKLI ry
Rovaniemen kaupunki
Rovaniemen oikeusaputoimisto
Saamelaiskäräjät
Satakunnan ELY-keskus
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta
Sotkamon kunta
Statens ämbetsverk på Åland
Suomalainen Lakimiesyhdistys
Suomen Asianajajaliitto
Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Suomen Kiinteistöliitto
Suomen kuntaliitto
Suomen Lakimiesliitto ry
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen Oikeusapulakimiehet ry
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen tuomariliitto ry
Suomen Veroasiantuntijat ry
Suomen ympäristökeskus
Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta
Tilintarkastuslautakunta
Tulli
Turun hallinto-oikeus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta
Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta
Ulkoasiainministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vakuutusosasto
Valtion elokuva- ja elokuvateatterilautakunta
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtionalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Verohallinto
Veronmaksajain keskusliitto ry
Ympäristöministeriö
Ålands förvaltningsdomstol
Ålands lads-kapsregering

Johdanto

Lausuntopyyntö on jaettu ehdotetun lain lukujen mukaisesti alaotsikoihin. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi pyydämme Teitä jäsentämään lausuntonne vastaavalla tavalla. Jokaisen luvun alla on kuvattu lyhyesti sen sisältö ja varattu tila mahdollisille kommentteille. Joihinkin lukuihin liittyy erityisiä kysymyksiä ja huomioita, joihin pyydämme yksilöidympiä kommenttejanne.

Yleisiä huomioita

Ehdotuksessa pykälät on numeroitu luvuittain. Lopullisessa ehdotuksessa pykälänumerointi on tarkoitus muuttaa juoksevaksi lain alusta loppuun. Ehdotuksen yhtenä tavoitteena on täsmentää nykyistä sääntelyä ja yhtenäistää käytäntöjä säilyttäen kuitenkin hallintolainkäytölle ominainen sääntelyn yleispiirteisyys ja soveltuvuus eri asiaryhmiin. Tavoitteena on myös, että esityksessä otetaan huomioon muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja muut uudistustarpeet. **Miten tavoitteet on mielestänne saavutettu?**

Kirkkohallitus pitää esitystä pääosin onnistuneena. Kannanotot sääntelyn yksityiskohtiin esitetään kussakin kohdassa erikseen.

1 luku (Yleiset säännökset)

Luvussa olisi säännökset lain tarkoituksesta, soveltamisalasta ja suhteesta muuhun lainsäädäntöön, keskeiset määritelmät sekä säännös tuomarin esteellisyydestä.

Luvun 4 §:ssä määritellään lain keskeiset käsitteet. Keskeisiä käsitteitä on pykälässä niukasti, minkä vuoksi tavoitteena oleva informatiivisuus ei ole täysin toteutunut. Kirkkohallitus ehdottaa pykälään lisättäväksi esimerkiksi perustevalituksen ja alistusvalituksen.

Kirkkohallitus katsoo, että ehdotettu 2 luvun 4 § tulisi siirtää 1 lukuun. Ehdotusta perustellaan 2 luvusta lausutun yhteydessä.

2 luku (Valitus hallintopäätöksestä)

Luvussa säädettäisiin hallintopäätöksen valituskelpoisuudesta, oikeudesta valittaa hallintopäätöksestä sekä valitustiestä hallintopäätökseen.

Perustuslain 76 §:n ja kirkkolain 2 luvun 2 §:n nojalla kirkolla on katsottava olevan aloitevalta myös hallintolainkäyttöprosessia koskevien säännösten soveltamisesta. Kirkollisvalituksia käsiteltäessä sovelletaan toissijaisesti hallintolainkäyttölakia kirkkolain 24 luvun 16 §:n nojalla. Kirkkohallitus pitää kirkon autonomisen säädösvalan kannalta hyvänä, että 2 luvun 4 §:ssä on jo hallintolainkäyttölakiin

sisältynyt säännös, jonka mukaan valituksesta evankelis-luterilaisen kirkon sekä sen seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä säädetään kirkkolaissa (1054/93). Kirkkohallitus katsoo kuitenkin, että säännös tulisi sijoittaa lain 1 lukuun 4 §:ksi, koska luvussa säädetään myös lain soveltamisalasta ja suhteesta muuhun lainsäädäntöön.

Luvun 3 §:n perusteluissa todetaan, että säännöksiä hallintopäätöksen alistamisesta toiselle hallintoviranomaiselle on esimerkiksi kirkkolaissa. Alistusmenettely on vielä laajasti käytössä kirkon hallinnossa. Alistettavista asioista tehtävät valitukset koskevat pääosin kirkollisia rakennuksia ja hautausmaita sekä kiinteistöjen luovuttamista koskevista päätöksistä (sisäiset hallintosäännöt). Kirkkohallitus toteaa, että ehdotettu yleissäännös vastaa kirkkolain sääntelyä: kirkkolain 24 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan alistettavassa asiassa valitus tehdään alistusviranomaiselle. Kirkkohallitus pitää hyvänä sitä, että kirkkolain alistusmenettely on tuotu myös nimenomaisesti esiin perusteluissa.

Luvussa säädettäisiin myös toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta (5 §). **Onko pykälä mielestänne riittävän yksiselitteinen ja täsmällinen?**

Toimivaltaista hallinto-oikeutta koskevan 5 §:n perusteluissa mainitaan, että kirkkolain 24 luvun 12 §:n 1 momentissa on erityissäännöksiä toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta kirkollisasioissa. Valitus seurakunnan päätöksestä tehdään tuomiokapitulin mukaan määräytyvälle hallinto-oikeudelle.

Kirkkolain erityissäännökset ovat tässä ensisijaisia jo ehdotetun lain 1 luvun 3 §:n nojalla. Asia ei kuitenkaan käy yksiselitteisesti ilmi ehdotetusta 2 luvun 5 §:stä, koska siinä ei viitata muuhun lainsäädäntöön. Kyseisestä pykälästä voi saada sen käsityksen, että siinä säädetään toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta kattavasti. Siksi kirkkohallitus ehdottaa harkittavaksi, että pykälän 1 momentissa viitattaisiin myös muuhun sääntelyyn samaan tapaan kuin 3 luvun 2 §:n 1 momentissa ("jollei erikseen säädetä -").

Lakiin ehdotetaan uutta säännöstä asiakokonaisuuden yhdistämisestä hallinto-oikeudessa (6 §).

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit

3 luku (Valituksen tekeminen)

Luvussa olisi valituksen tekemistä koskevat menettelysäännökset.

Lakiesityksen yhtenä tavoitteena on mainittu lain informatiivisuuden lisääminen. Tästä syystä kirkkohallitus esittää harkittavaksi, että luvun 1 §:ssä säädettäisiin laillisuusvalituksen perusteista eivätkä ne kävisi ilmi ainoastaan lainkohdan perusteluista.

4 luku (Muu hallintolainkäyttöasia)

Luvussa säädettäisiin muun hallintolainkäyttöasian kuin valitusasian vireillepanosta ja käsittelemisestä.

Luku koskee muuta hallintolainkäyttöasiaa. Tällä tarkoitetaan muun muassa alistusasioita, mikä ilmenee luvun 1 §:n perusteluista. Perusteluissa todetaan, että muita hallintolainkäyttöasioita ovat myös alistusasiat, joista säädetään muun muassa kirkkolaissa.

Ehdotetun lain 1 luvun 2 §:ssä rajataan lain soveltamisala siten, että hallintoviranomaisen käsittelemä alistusasia ja alistusvalitus jäävät sen ulkopuolelle. Mainitun pykälän perustelujen mukaan valituksen käsittely hallintoviranomaisessa jäisi voimassa olevasta hallintolainkäyttölain 1 §:n 2 momentista poiketen ehdotetun lain soveltamisalan ulkopuolelle ja siihen sovellettaisiin jatkossa hallintolakia. Myös lain 2 luvun 3 §:n perusteluissa todetaan nimenomaisesti, että hallintoviranomaisessa sovellettaisiin valituksen ja alistuksen käsittelyyn hallintolakia.

Luvun 1 § näyttää perustelujen valossa olevan ristiriidassa soveltamisalaa koskevien säännösten kanssa. Siksi kirkkohallitus katsoo, että 4 luvun 1 §:n perusteluista tulisi täsmentää. Lisäksi kirkkohallitus huomauttaa, että hallintolaki ei sisällä säännöksiä alistusvalituksen käsittelystä. Koska valitusta alistettavassa asiassa pidetään muutoksenhakuna, ei asian käsittelyyn voine soveltaa hallintopäätöksen tekoa ohjaavia prosessisäännöksiä nykyistä laajemmin. Sinänsä alistusvalituksen käsittely rinnastunee oikaisuvaatimusmenettelyyn.

Kirkossa on pyrkimys luopua alistusmenettelystä ja ryhtyä asian vaatimien säädösmuutosten valmisteluun. Kirkkohallituksen selvityksessä on kuitenkin käynyt ilmi, että seurakuntakentällä ei ole valmiutta luopua alistusmenettelystä kokonaan. Siksi kirkkolainsäädännön alistusmenettely on edelleen otettava huomioon myös yleisessä hallintolainkäyttöä koskevassa lainsäädännössä.

5 luku (Puhevalta ja avustajan tai asiamiehen käyttäminen)

Luvussa säädettäisiin puhevallan käyttämisestä sekä asiamiehestä ja avustajasta oikeudenkäynnissä. Tarkoituksena olisi, että viittauksista oikeudenkäymiskaareen pääosin luovuttaisiin ja säännökset sisällytettäisiin tähän lakiin. Uutta olisivat säännökset asianosaisseuraannosta ja väliintulijasta.

Ei huomautettavaa.

6 luku (Asian käsittely ja selvittäminen)

Luvussa olisi perussäännökset asian käsittelystä ja tosiseikkojen selvittämisestä tuomioistuimessa. Tarkoituksena olisi, että luku etenisi oikeudenkäynnin vaiheiden mukaisesti. Tarkoituksena olisi myös korostaa tuomioistuimen prosessin johdon merkitystä oikeudenkäynnin sujuvuuden ja tehokkuuden turvaamiseksi.

Luvun 7 § koskee uusien vaatimusten esittämistä valitusajan päättymisen jälkeen. Pykälän perustelut sisältävät viittauksen kirkkolain 24 luvun 4 §:n 4 momenttiin, jossa säädetään valittajan velvollisuudesta esittää myös valituksensa perusteet ennen valitusajan päättymistä. Kirkkohallitus pitää hyvänä, että perusteluissa mainitaan selvästi, ettei tätä kirkollisvalituksen erityispiirrettä ole tarkoitus muuttaa ehdotetulla sääntelyllä.

Luvussa säädettäisiin päätöksen tehneen viranomaisen velvollisuudesta antaa tuomioistuimen pyynnöstä lausunto sakon uhalla (8 §). **Mitä mieltä olette ehdotuksesta?**

Ei huomautettavaa.

Säännös selvityksen rajoittamisesta olisi uusi (12 §).

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Säännös on kannatettava, koska se antaa uuden keinon hallita prosessia nykyistä paremmin.

Luvussa säädettäisiin myös eri selvityskeinoista. Uusia selvityskeinoja olisivat suullinen valmistelu ja tarkastus.

Suullinen valmistelu (13 §)

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Säännös on kannatettava, koska suullisessa valmistelussa päästään täsmentämään sitä, mikä on riidan kohteena.

Tarkastus (15 §)

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit

Luvussa olisi säännös järjestyssakon tuomitsemisesta tuomioistuimen arvoa loukkaavan kirjallisen aineiston toimittamisen perusteella (20 §). **Mitä mieltä olette ehdotuksesta? Pitäisikö tuomioistuimen varoittaa kirjallisen aineiston toimittajaa ennen sakon tuomitsemista?**

Tuomioistuimen varoitus auttaisi välttämään harkitsemattomuudesta johtuvat järjestyssakot, minkä vuoksi varoittamista voidaan pitää aiheellisena.

7 luku (Suullinen käsittely)

Luvussa olisi säännökset suullisen käsittelyn järjestämisestä ja suullisen käsittelyn kulusta. Uutta olisivat säännökset vajaavaltaisen suullisesta kuulemisesta sekä itsekriminointisuojausta ja hyödyntämiskielloista hallintoprosessissa.

Luvun 13 §:ssä viitataan useisiin oikeudenkäymiskaaren 17 luvun vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin. Yksi mainituista säännöksistä, 17 luvun 16 §, koskee pappia. Kirkkohallitus pitää hyvänä, että viittaussäännös on otettu lakiin hallintolainkäyttölain tapaan.

Lisäksi kirkkohallitus haluaa tuoda esiin, että kirkkolain 5 luvun 2 §:ssä säädetään rippisalaisuudesta. Tämän säännöksen mukainen vaitiolovelvollisuus on ehdoton. Pappi ei saa todistajanakaan ilmaista mitään siitä, mitä yksityisessä ripissä tai sielunhoidossa on hänelle uskottu. Rippisalaisuuden vaitiolovelvollisuuden ehdottomuus olisi syytä tuoda esiin myös pykälän perusteluissa.

8 luku (Hallintotuomioistuimen päätöksenteko)

Luvussa säädettäisiin asian ratkaisemisesta ja päätöksen sisällöstä.

Uuden 3 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kirkkolaisissa tarkoitetun valituksen johdosta tuomioistuin ei voi muuttaa päätöstä eikä määrätä asiaa uudelleen käsiteltäväksi, ellei erikseen toisin säädetä tai asianosaisen oikeusturvan tehokas toteuttaminen sitä edellytä. Uusi pykälä on vakiintuneen käytännön mukainen.

Kirkkohallitus katsoo, että perustuslain 76 §:n nojalla asiasta tulisi säätää yleisen lainsäädännön sijasta kirkkolaissa. Tämän vuoksi 3 §:ssä tulisi viitata siihen, että kirkollisvalituksen johdosta tehtävästä ratkaisusta säädetään kirkkolaissa.

Kirkkohallitus pitää hyvänä sitä, että luvussa on tuotu esiin kirkollisvalituksen erityispiirteitä. Esimerkiksi 1 §:n perusteluissa on mainittu, että kirkollisvalituksessa tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tutkia laajemmin kuin valituksessa on esitetty.

9 luku (Tiedoksianto)

Luvussa säädettäisiin hallintotuomioistuimen päätöksen tiedoksiannosta. Tarkoituksena olisi, että viittauksista hallintolakiin pääosin luovuttaisiin ja säännökset sisällytettäisiin tähän lakiin. Uutta olisi muun muassa mahdollisuus suulliseen tiedoksiantoon sekä todisteellisen tiedoksiannon vaihtoehtona tavallinen tiedoksianto asianosaisen käyttämälle avustajalle.

Ei huomautettavaa.

Ehdotuksen mukaan ainoastaan velvoittavat päätökset, joiden tiedoksisäännöistä alkaa kulu muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, tulisi antaa tiedoksi todisteellisesti (1 §). **Mitä mieltä olette ehdotuksesta?**

Tavallisen tiedoksiannon lisääminen on kannatettavaa, koska se modernisoi ja sujuvoittaa prosesseja ja helpottaa sähköistä tiedoksiantoa.

10 luku (Oikeudenkäyntikulut)

Luvussa olisi säännökset oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuudesta ja korvattavista oikeudenkäyntikuluista. Tarkoituksena olisi, että viittauksista hallintolakiin pääosin luovuttaisiin ja säännökset sisällytettäisiin tähän lakiin. Uutta olisi säännös oikeudenkäyntikuluista asianosaisseuraannossa ja väliintulossa.

Ei huomautettavaa.

11 luku (Päätöksen korjaaminen ja täydentäminen)

Luvussa säädettäisiin päätöksen korjaamisesta ja täydentämisestä.

Ei huomautettavaa.

Säännös päätöksen täydentämisestä olisi uusi (2 §).

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Uusi täydentämismenettely on kannatettava, koska on myös osapuolten etu, että tuomioistuin voi korjata päätöksensä joustavasti.

12 luku (Valitus hallintotuomioistuimen päätöksestä)

Luvussa säädettäisiin valittamisesta hallintotuomioistuimen päätöksestä.

Ei huomautettavaa.

Ehdotuksen mukaan uudessa yleislaissa olisi pääsääntönä, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (1 §). Tarvittaessa poikkeuksista säädettäisiin jatkossa erikseen. **Ehdotus valituslupamenettelystä pääsääntönä poikkeaisi voimassa olevasta laista.**

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Valituslupa soveltuu kirkkohallituksen näkemyksen mukaan tavanomaisiin valitusasioihin, joissa hallinto-oikeus on ensimmäisenä muutoksenhakuasteena. Sen sijaan kirkkohallitus vastustaa valitusluvan käyttämistä hallintoriita-asioissa, joissa hallinto-oikeus toimii päätöksentekijänä. Valituslupa saattaisi merkitä sitä, että päätöksestä ei tällöin käytännössä pääsisi lainkaan tekemään valitusta.

Hallintopäätöksen tehneellä viranomaisella ei nykyisten yleissäännösten mukaan ole valitusoikeutta hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Viranomaiselle ehdotetaan valitusoikeutta tilanteessa, jossa ensi asteen hallintotuomioistuin on kumonnut sen päätöksen tai muuttanut sitä (3 §). **Ehdotus päätöksen tehneen viranomaisen valitusoikeudesta poikkeaisi voimassa olevasta laista.**

- Kannatan ehdotusta
- Vastustan ehdotusta
- En ota kantaa

Kirkon viranomaisen valitusoikeudesta säädetään kirkkolain 24 luvun 6 §:ssä. Ehdotetun pykälän perusteluissa tuodaan esiin se, että ehdotus ei merkitsisi muutosta kirkon viranomaisen valitusoikeuteen. Kirkkohallitus pitää hyvänä sitä, että perusteluissa tuodaan esiin kirkon viranomaisen nykyisen käytännön mukainen laaja oikeus valittaa sitä koskevista tai sen toimintaan vaikuttavista päätöksistä.

13 luku (Ylimääräinen muutoksenhaku)

Luvussa säädettäisiin ylimääräisestä muutoksenhausta.

Ei huomautettavaa.

Kantelu ylimääräisenä muutoksenhakukeinona ehdotetaan poistettavaksi. Nykyiset kanteluperusteet yhdistettäisiin purkuperusteisiin (5 §). **Mitä mieltä olette ehdotuksesta?**

Kantelun poistaminen on kannatettavaa sääntelyn selkeyden vuoksi.

Luvussa ehdotetaan nimenomaista säännöstä ylimpien laillisuusvalvojen oikeudesta hakea purkaa lainvoimaiseen päätökseen (6 §). **Mitä mieltä olette ehdotuksesta?**

Ei huomautettavaa.

Ehdotuksen mukaan muun hakijan kuin viranomaisen olisi päätöksen purkamista koskevassa asiassa käytettävä lainoppinutta avustajaa (6 §). **Mitä mieltä olette ehdotuksesta?**

Perustelujen mukaan tarkoituksena ei ole muuttaa sitä lähtökohtaa, että yksityisen asianosaisen tulisi yleensä voida hoitaa asiansa hallintotuomioistuimessa itse ilman asianajajaa tai muuta asiamiestä. Lainoppineen avustajan edellyttäminen on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

14 luku (Päätöksen täytäntöönpano ja hallintotuomioistuimen väliaikaiset määräykset)

Luvussa säädettäisiin päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta ja väliaikaisen oikeussuojan antamisesta hallintolainkäyttöasiassa.

Luvun 1 §:n perusteluissa on otettu huomioon se, että kirkollisvalituksella ei ole päätöksen täytäntöönpanon lykkäävää vaikutusta. Kirkkohallitus pitää tätä mainintaa hyvänä ja informatiivisena.

Oikeudenkäymiskaareen ehdotettujen muutosten johdosta yleisiltä tuomioistuimilta poistuisi toimivalta antaa turvaamismääräyksiä hallintolainkäyttöasioissa. **Mitä mieltä olette ehdotuksesta?**

Ei huomautettavaa.

15 luku (Voimaantulo)

Luvussa säädettäisiin voimaantulosta ja siirtymäsäännöksistä.

Ei huomautettavaa.

Liitelait

Esitysluonnoksessa on tavoitteena ollut muuttaa muussa lainsäädännössä olevat viittaukset hallintolainkäyttölain pykäliin viittauksiksi uuteen lakiin. Samalla muutettaisiin vastaavasti samassa laissa olevat yleisviittaukset hallintolainkäyttölakiin. Muita yleisviittauksia hallintolainkäyttölakiin tai sitä edeltäneeseen muutoksenhausta hallintoasioissa annettuun lakiin ei muutettaisi tässä yhteydessä.

Ministeriöitä pyydetään erityisesti varmistumaan siitä, että oman hallinnonalan välttämättömät muutokset on otettu liitelaissa huomioon tai, että kyseessä oleva ministeriö ryhtyy tarvittaviin päivittämistöimiin omaan hallinnonalaansa kuuluvan lainsäädännön osalta mahdollisimman pian. Lisäksi pyydetään kiinnittämään huomiota siihen, että viittauksen muuttaminen yleislain valituslupasäännökseen johtaa siihen, että kyseisessä asiassa edellytettäisiin valituslupaa.

Luvun 3 §:ssä säädetään aiemmista viittaussäännöksistä. Pykälässä ei täsmennetä, tarkoitetaanko kaikkia sekä viittauksia, joiden mukaan lakia sovelletaan kokonaan, vai myös viittauksia, joiden mukaan lakia sovelletaan osittain. Sen vuoksi perusteluissa olisi hyvä selkeyttää, tarkoitetaanko esimerkiksi tilannetta, jossa on mainittu kyseisen lain tietyt pykälät tai luvut sovellettaviksi.

Lain muuttuessa myös kirkkolakia tulisi muuttaa. Kirkkolain muuttaminen on kuitenkin muun lainsäädännön muuttamista hitaampi prosessi. Kirkkolain muuttamisesta päätetään kirkolliskokouksessa, joka kokoontuu vain kaksi kertaa vuodessa. Parhaillaan kirkolliskokouksen käsiteltävänä on kirkkolain kokonaiskodifiointi, mutta ehdotetun lain johdosta tehtävät muutokset eivät ehtisi tähän kokonaisuuteen. Todennäköisesti on siis odotettavissa, että kirkkolakia ei ehditä muuttaa siinä aikataulussa, jossa ehdotettu laki tulisi voimaan.

Yksityiskohtaisia huomioita

Kirjaattehan pykäläkohtaiset **tekniset** huomionne tämän alaotsikon alle.

Tekniset huomionne

Manninen Sami
Oikeusministeriö

Manner Arja
Oikeusministeriö